

καλούς διπλωμάτες, πρέπει να ζωγραφίζουμε με χρώματα ελληνικά.

Και μολαταύτα, μη νομίσετε πως είμαι βέβαιος για τίποτα. Ένας άλλος μπορεί να βγή και να μας αποδείξει πως ο Γιαννόπουλος δεν ξέρει τί λείπει από αυτά δεν έχουν καμμιά σχέση μεταξύ τους και πως μια νεοελληνική Αναγέννηση, — που άρχισε κιόλα — μπορεί να τελειώσει εξαίρετα με άλλο σύστημα, με πολύ Ευρωπαϊσμό λόγου χάριν, αρκεί να ξέρουμε να τον διαλέμε.

Ίσως. Έγώ ένα ξέρω μοναχά: ότι όσο προβληματική κι αν θα είναι ή κοινωνιολογική, ή φιλοσοφική ή η ιστορική αξία του έργου του Γιαννόπουλου, ή αισθητική του όμως αξία θα είναι μεγάλη, ανυπολόγιστη. Αν ζήση, θα ζήσει γι' αυτό. Και θα το μελετούν μια μέρα και θα το συμβουλευούνται. Θα έχω άνω-κάτω για την Ελλάδα την επίδραση που είχε στην Αγγλία το έργο του Ράσκιν. Και αν δε θα επαναστατήσει το διοικητικό μας σύστημα, κι αν δε θα ρίξει τη συναλλαγή, αλλά βέβαια θα μεταμορφώσει μια μέρα — τουλάχιστο — το σαλόνι μας.

*

Αυτά με λίγα λόγια για το έργο του Γιαννόπουλου. Έννοείται πως δε μου ήταν δυνατό να μπω σήμερα 'στις χίλιες του λεπτομέρειες και να δείξω τη συμφωνία μου ή την ασυμφωνία μου 'στά χίλια πράγματα που παρουσιάζονται εκεί-μέσα. Δεν έννοώ τα προσωπικά. Τα πρόσωπα όλα, και τα μεγαλύτερα όπως και τα μικρότερα, Καποδίστριας και Δεληγιάννης, Ψυχάρης και Μιστριώτης, εξαφανίζονται σαν καπνός μπροστά 'στις ιδέες. Κ' έννοώ τις ιδέες. Ούτε θέλω να κρύψω πως μερικές — και μάλιστα θεμελιακές, — με βρίσκουν επίφυλακτικό και άλλες πάλι αντίθετο. Αλλά γι' αυτά μπορεί να ξαναμιλήσουμε πλατύτερα σε κανένα άλλο φύλλο του «Νουμά». Γιατί για το «Νέον Πνεύμα», με την άδεια και τη φρασεολογία των δημοσιογράφων, μπορεί κανείς να «ύψωση φωνή» και να «έπανελέθη» πολλές φορές, χωρίς να σκανδαλίσει κανένα.

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕ ΦΙΛΟ

Μοίρα του ανθρώπου, ω αδερφέ, μάς χάιδεψε άφρανα
Να γέρονι το χαμόγελο στο χωρισμού το κλάμα
Φεύγουμε πλοίο άτάξιδο με άγέρια ταπεινά,
Τερπνά λαλάει ο Ζέφυρος και οι άνδρες πλέουν άντάμα,
Στά θρόγιομα λευκά πανιά φυσάει τα χείλια ή Μοίρα.
Κι όταν σφυράν παράφοροι καιροί στην τρικυμία
Το πλοίο θά μείνη βλάφρικο στην πελαγίσια άρμύρα
“Η άραξοβόλι άτάλευτο σαν πιάσει άπανεμιά;
“Οχι, αδερφέ μου, όρκος κρυφός κυλάει στον τρικυμό
Ζωή κι άγάπη μας, ώμέ, κ' έχει γραμμένο ή Μοίρα
Ουδέ οι καιροί και οι σφοδρές να φέρουν χωρισμό.

PRIOR

ΣΤΗΝ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Λιοκόρη, άκλόυθα το τερνόν και μάγο πέταμά σου
“Οθε άπλωνόνται δλόψυχοι και οι παραδείσιοι άνθοί.
—Μές σε λειβάδια ήλιόφωτα σε σμίγει ο έρωτάς σου—
Πίνε στο νεκταράκρουνο με το χρυσό γιαλί.
Σάν τον έσπερινό ούρανό τα πλούσια σου φτερούγια
Θά είναι, που άνοίγεται και κλεί σ' έκστατική σιωπή.

Στες μάνας γης σαλεύοντας τα στήθια ταπεινά
Μόλις μονάχο έπρόβαλες το σκουληκάκι ζύπνο
Και τώρα άνεις τον τάφο σου να βρής αώνιον ύπνο.
Πώς μοιάζει την ανθρώπινη τη Μοίρα, άληθινά.

ROGERS

(Μετάφραση Σπ. Πασιγιάννη από το 'Αγγλικό).

Ο ΠΥΡΕΤΟΣ

Μερικά κεφάλαια από ένα καινούριο βιβλίο «ΤΟ ΧΤΙΚΙΟ»

Τί είναι πυρετός, πίες οι γενικές θεωρίες που έχουνε πέραση τώρα στην έπιστήμη, για ζητήματα τέτια γενικά, δεν είναι εδώ ο τόπος. Έδώ θά διούμε τί σημασία έχει ο πυρετός στο χτικιό. Άλοτες τον πυρετό τον παρατηρούσαν με το χέρι και με το σφυγμό, τώρα τον μετρούμε με το Θμ.
Το Θμ. που μάς χαιάζεται για τούτη τη δουλιά πρέπει να δείχνει σωστά τους βαθμούς άναμεταξύ 34° και 41°, να στέκεται εκεί που άνεβαίνει, να ξαναγυρίζει πίσω έφκολα, δηλαδή με δυο τρία

άλαφρά τινάγματα του χεριού, που το βαστά, κατ'ά κάτω τέλος άν τυχόν από άπροσεξιά γυρίσει τ'ά πάνω κάτω να μην πέρνει κι ο διάργυρος τον ίδιο δρόμο.

Τη Θμ μπορούμε να την παίρνουμε:

Πρώτο: στο στόμα. Ο μετρούμενος δεν πρέπει να έχει πιει λίγο πριν κρύα ή παγωμένα ποτά, να μην είχαν για ώρα έξω στο κρύο. Το Θμ. θά το χώσει βαθιά κατ' άπ' τη γλώσσα και θά το άφίσει ως δεκαπέντε λεπτά, άκόμη κι αν είναι Θμ γοργανάδα ή του λεπτού, όπως το λέν, Θμ. δηλαδή που σ' ένα λεπτό παίρνει τη Θμ.

Δέυτερο: στη μασκάλη. Αν είναι δρομένη να στεγνώθει και να κλειστεί καλά άκουμπόντας τον άγκώνα στο στήθος, και το χέρι στον άλλον ώμο. Το Θμ. θά σταθεί κ' ιδώ 15 λεπτά.

Τρίτο: πέρνουμε την Θμ στον άρχό, στο μέρος δηλαδή άπ' όπου βγαίνουν τα ποζωνίματα της θροφής. Έδώ σε 4, 5 λεπτά πέρνουμε σωστά τη Θμ, γιατί από δω περισσότερο παρ' από κάθε άλλο μέρος πλησιάζουμε στην έσωτερική ζέστη κι άφτη ζητούμε να μετρήσουμε.

Ο ζεταζούμενος ζαπλώνεται, γέρνει άπ' το ένα πλάγι, το Θμ. χώνεται ως 6, 7 εκμ. Πρόσεχε να μην γέρνει κατ'ά κάτω, γιατί μπορεί κι ο διάργυρος πέρνοντας τον ίδιο δρόμο να δείξει παραπάνω.

Το πγίο άκατάλληλο μέρος είναι ή μασκάλη δύσκολο να κλειστεί από παντού κι άργεί να ζεσταθεί. Η Θμ είναι πάντα χαμηλότερη στη μασκάλη και στο στόμα παρ'ά στον άρχό κατά 0,2—1,0, καμιά φορά και περισσότερο.

Τον έρωστο και τους τριγυρινούς πρέπει να τους δασκαλέψει ο γιατρός δίχοντας τους ο ίδιος πως πέρνεται σωστά ή Θμ. Μετά τη μέτρηση κρύβε το θερμομέτρο, μην τ' άφίνεις ιδώ κι' εκεί, μην το παίζεις στα χέρια.

Η ταχτική, ή φυσιολογική Θμ πιίζει μεταξύ 36° και 37° αναλογία το μέρος που τη μετρούμε αναλογία την ώρα (πρωί, μεσημέρι, δευλινό, βράδι, νύχτα), αναλογία τέλος που ο ζεταζούμενος ήταν για ώρες ήσυχος, είτε άμέσως πριν είχε κουραστεί κι έλλα καθέκαστα, που θά τα διούμε προχωρόντας.

Λοιπόν όποιος θέλει να βρεί την ταχτική του Θμ θά μετρήσει την Θμ του την πρωινή, προτού σηκωθεί άπ' το κρεβάτι, τη βραδινή, άφου πέσει στο κρεβάτι, την προγεματιανή, την απογεματιανή. Το

κοπημένος είμαι και στάζω...»
«Κάτι έχει άπομείνει...—Μά έσύ έχεις κολυμπήσει, χριστιανέ!.. Δεν είναι ίδιος άφτός...» ψηλώνει τη φωνή της εκείνη, σαν τον πασπατέβει τριγύρο χαζά και σκυμένη. «Τά μάτια μου δεν άλαθώνουν και μη θές να μου το κρύψεις...»
Μά τα ριζωμένα φρύδια του κατσουφιάζουν πίο σφιχτοδεμένα τώρα και λοξεύει άργά κι άργά πότε δω και πότε κει ζαλισμένες και φριχτές ματιές άνασηκάνει σε κάθε άνάσα του τα διάπλατα στήθια ως πάνου κι όλο φυσάει βριαά και κούφια κι άνατριχιάζει την ξαφνιασμένη γυναίκα του.
«Σε φοβάμαι τη νύχτα τούτη, Στάβρο μου... Τί με τηράς έτσι;... Γιατί δεν κουβεντιάσεις να κάμω κ' έγώ λίγη καρδιά;... σά να μη με παραφτάνουν τάλλα τά βάσανα... Θά μάφίσεις με καμιά φρίξη... Τί έγινεες έτσι;...»
«Περνούσα τον πόρο και παρπατήσα κάπως μες στη νύχτα... Έστερα μάναποδογύρισε το κλώσμα... Η πλιέξη μεθγαλε πέρκ στον όχτο... Θζμουνα πνιγμένος τώρα...», λείει χαμηλά κι άδιαφώρητα ο καρπίσιος.
«Άχ, χάρος που θά μεκόβε!.. Να μη στέκουμαν κάτω άπ' τον ούρανό τότες!..»

Τριγυρνάει κατόπι με βιά για να τοιμάσει τόνα και τάλλο πράμα και να νοικοκυρεφτεί: λυγάει όλο ένα τζαγκρμπο κορμί της, σά σκύβει χάμου, και σφαλνάει με πείσμα και με συλλοή τα χείλια που τ'χει σουφρώσει και τ'ξοκίασε σά μύτη πουλιού· φαίνεται ναράδαει για ν'άβρει κάτι με τα μάτια της που τα πλανάει ζυπνά και γοργά μες στο χαλασμένο σπίτι.
Κι ο νύφερος άντρας άναπετάει το λιθακωμένο μούτρο του κοντά σε κάθε περπατησιό της Μελάχρωσ κ' ύστερα το κουνάει πάνου κάτω θλιβερό και συννεφιασμένο. Σκοτιδιάζει το μυαλό του τώρα και λογαριάζει τα χαμένα νιάτα του, όταν την κυνηγούσε μες στα ρουμάνια και την έφραχτε στα φεγγαρώματα μες στον όθορό σά νάτανε καμιά μουσίδα.
«Θέλεις να δαγκώσεις μια κομάτα ψωμί, —ένα λιθοκόματο;... Μόνο κι άφτό έχουμε... Το μάδησαν τα ποντικά κιόλας... Το τρώμε τώρα κ' έμεις ποντικοφραγμένο...», τον κρένει ξάφνου ή λυπημένη Μελάχρω.
Άφτός σωπαίνει κάμποσο βυθισμένος δίχως να σηκώσει κεφάλι κι άπαντάει κατόπι μ' ένα διπλό στεναγμό.

«Άς είναι!.. Δέ με σαρκώνει όμως άφτό...»
«Τίποτας άλλο δέ βρίσκεται...Μιά χούφτα φακή έβρασα κι ούτε σπειρί δεν έμεινε... Τη χουλιάρισαμε... Όσπου νάλέσουμε το καινούριο σάρι...»
«Σάν τα γουρούνια είμαστε και χειρότερα άκόμα. Το πολυτάραχο γένος άχόρταγο θάνα: πάντα και νηστικό... Πίερες πούναι πολλές δέ μασιούνται... Κι όπως είμαι χρεωμένος, πάντα θά πεινώ... Ένας Θεός μπορούσε να βολέψει τα πράματα, μά είναι πολύ ψηλά και δέ νοιάζεται: πιά...»
«Κι ο γιός σου θεριακωμένος είναι και ή δυχήτέρα σου βαριοβογγάει και καφκοκλαίει στη γυναίκα της... Με λόγια δεν μπορώ να την περονιάσω...»
«Και στέρνά, όπως μζ; έσπειραν θά ζήσουμε...»
«Νά σκάσουμε, τίποτα δεν κάμουμε...», άποσώνει κι άφτη και θρονιάζεται: άγνάντια του, μά δεν κοιτάει να τον θωρήσει στα μάτια, γιατί σκιάζεται μην την πάρουν τα δακρυά.
«Σώπα τώρ κ' έλα κοντότερα!.. Παιδεμένος βαριότερος δεν είτανε βολετός κι ούτε βαστούσα πίοτερο... Έπρεπε να τελειώσω τη δουλιά... Κι ό,τι έβρεξε, άς κατεβάσει...—Τον έχω γραπώσει πιά και τον έστειλα νάνταμώσει τα πεθαμένα του στον άλλον κόσμο... Και πώ χαμένος κ' έγώ... Το μεν-